

DIKKE DEKEN
SNIJ DER OVER

Dat zokswat nog veurkomt, tegenswoordeg: kerstverhoalen, dij nait goan over vuurwaark en kruusrekerten; over voader, dij al joaren n vrundin het en over kinder, dij votlopen binnen noar t JAT; ie heuren d'r gain punk-meziek in en krieggen gain gifstaank in neuze, zodat joen achtertoene ofgroaven worden mout. Al worden Kerstdoagen bie t joar gruiner, in verhoalen kin je der nog n dikke deken van snij over leggen. Klokken luden en zun liekt wel van gold, as ie der n boukje over open doun... t Kin bliekbaar nog en der binnen nog aaltied lu, dij dat lezen willen.

„Gloria in excelsis Deo”. Doar is gain woord Grunnens bie en toch kwam t mie bekind veur. k Haar t net ja lezen, aan t enne van t zesde verhoal in Jan J. Boers Knelusboukje. „n Kerstverhaal” stait d'r bie en doarom het t ook n stee kregen in de nijste oetgoave van stichten 't Grunneger Bouk: „Grunneger Kerstverhoalen”. Eem veur Sunnerkloas het Boer (wel aãns) t eerste eksemplaar oetlangd aan Nel Stout-Smid. As ie aan kedootjes onder Kerstboom (nijmoods ja) dounis t hailendal op tied.

Nel is ain van de schrievers en het ook de plaatjes veurop en bie twij verhoalen taikend. Dat leste haar drokker der vergeten bie te zetten. Vandoar, dat zai dat eerste boukje bie wieze van troostpries kregen het. Op omslag muik ze n keers, dij brandt. Bie de twij verhoalen liekt wereld van binnen en van boeten ook goud in odder.

Dat wil nait zeggen, dat allerwegen van „gloria” sproake is. „t Gaait nait aaltied veur wind en stroom”, zo hait bie veurbeeld t daarde verhoal en doarin is t misteg en kold en koom wie (het snijt ook nog) in t zaikenhoes te lande. „t Is sfeervol, zoas ze dat in t Hollands zo mooi zeggen kinnen”, schrift Gé

EEM WEGDREUMEN BIE VERHOALEN OET GRUNNEGER KERSTBOUKJE

Ze binnen der nog:
golden zunnestroalen...

Klatter din. Want in t zaikenhoes waiten ze van versieren, tegen Kerstdoagen.

Naagns beter as thoes en zo wied komt t ook. t Enne van t verhoal liekt goud en dat kin je van de maiste zeggen in dit boukje. Bie Gré van der Veen lopt t nait zo mooi of en dat mit ain in t eerste verhoal: „Twijde kerstdag was Geertje dood. t Keersie was haalf opbraand”. Ja, dat binnen nou ainmoal van dij dingen, dij in kinderhazentjes zitten blieven. Moar wieder is t vree in t haart, wat joe aan t enne blift.

Loat wie de leste regels moar ais bielangs goan. Henri Wierth: „Dat gaat best zunder

lekker eten en doodmoakerij” en „Hai is ons bruiertje en wie binnen der slim wies mit”. Doar is t Kerstkind ja ook al. Gé Klatter: „Loave t din moar weer perbaaiern” en „Mit n haart dat overloopt van dankbaarheid”. Nies Sap-Akkerman: „Boeten veraanderde de wereld stoaregaan in n kerstkoarde” en „Mit plezaaier kikt e noar de lichies in de boom”; in verhoal drij: „En dou ging ze zingend (met vree in t haart) boudel oproemen en toavel schoonmoaken”.

Hou ludt t enne aal goud bie d' aandern? Dat binnen noa dij al nuimd binnen M.T. Bakker-Boekel, M. Franke-Luiken, Truus Ar-

bouw-Rozema, J.W. Zonderman, mit n Drijkeuningelaid van dij olle Westerwolmer J.H. Neuteboom op leste bladziede.

Kiek dij leste regels moar ais aan: „Wat n gezegend kerstfeest”; „Dij hebben hom den toch mor t gelok brocht”; „Zai begriepen van mekoar, dat ze meer gemain hebben as dat z'ooit dochten”; „Ze wazzen der mit kerstdoagen aalmoal west”; „Geburden der din toch nog wondern?”; „Dommee haren ze heur kind, n kindje dij echt van heur zulm was”; „De laifde zel aaltied nummer ain blieven”.

Bie J.W. Zonderman komt n Engelse vlaiger oet oorlogdoagen terogge bie Geeske om

nog veur de kerst te traauwen; bie Jan J. Boer luden de klokken (dij haar wie nog nait heurd, moar doar binnen ze din) t gelok noar Annie en Berend tou: „Golden zunnestroalen streken langs de gerdienen, t sloapkoamer in”. En din vertelt Gré van der Veen nog ainmoal t verhoal van t kerstkind: t lutje potje in d'staal.

n Seupele staa, dij haren ze

vrouger. Net as wiezen oet t oosten, geleerden haiten ze hier. Ze brochten veur t lutje jong in krubbe kedootjes mit: gold, mirre en wierook. Ie mouten wel aan kinder van tegenswoordeg oetleggen, wat dat veurstelde. Wel gefit no wierook? Zo'n jong zet ie toch n crossfietsie bie de waige...

En ie, as ollu, moar oetleggen, wat vrouger aarm wezen wel betaikende. Jongse van tegenswoordeg kennen doar allenneg moar van dreumen. Net as Jopie in t verhoal van Henri Wierth. Dij dreumt mit Kerst, dat e misshain, noa zien ongelok, weer lopen kin. Mit verhoalen oet dit boukje koom ie as leesders ook n hail enne, as ie de Kerstdoagen en de tied doarveur nait zo gelokkeg beleven kinnen als de lu in t boukje. En toch eem wegdreumen willen. Ik maag lieden, dat de jongse boeten joe dat plezaaier nait mit heur vuurwaark (hail aans wat as wierook) verknappen zellen...

„Grunneger Kerstverhoalen”, uitg. stichting t Grunneger Bouk, 112 pgs., geb., prijs f 12,50; druk Dekker & Huisman (Wildervank)

De dörpsdokter blift vertellen over vrouger

„Gain mooier boantje as huusdokter op n dörp. Den beleeft je nog ais wat!”, zo weet dokter Jan J. Boer zich van zijn praktijk „op Alteveer” te herinneren. Het verhaal over Berend Brandholt dus en Martje mit de gaalstainen, met nog dertig andere opgenomen in het nieuwste boekje van de actieve veurzitter van ales woar mor Grunneger veur staaft.

De Veendammer geneesheerdirecteur is nog lang niet uitverteld over zijn belevnissen en over wat hij tijdens zijn gangen door de dorpen hoorde. Zoals dat verhaal over Judith (de naam van zijn kleindochter overigens...) van het Hoedmansmeer, zo'n kleine tweehonderd jaar geleden woar gebeurde. Ook dat vertelt Jan J. Boer na in zijn

eigen woorden. Alsof-ie het ook zelf beleefd had!

Je moet de dorpstypen er wel bij zien: beeldende bijnamen droegen ze. Knelus Knienekop, mit zoveul snödde in de kop, dat hij de titel aan het boekje mocht geven. En dat veur zo'n minliek kereltje! Knelis Kniepstuver, Sander Slik-om-snoet, Slakke Jan (een heel mooi span, die laatste twee), reken Knelus Kirrel-mie d'r ook moar bie, Graitjemui, revelkonten en een eelske doomnee, ze zijn niet aan de milde aandacht van de handelende arts ontsnapt en ze

MILDE
BEHANDELING
VAN „TYPEN”

worden met liefde beschreven.

In die tijd was het leven op de dorpen nog anders dan tegenwoordig. Ziekte en dood waren toen vaak de onderwerpen van het gesprek van de dag en het bezoek van de dokter deed er het zijne toe. „Hest heurd... Geessie het woater in t bloud!” Een operatie was het schrikbeeld, dat naar menigeens idee boven het sterfbed hing. Ook die trieste zaken passeren de revue, van afstand door de schrijver bezien met de glimlach van de herinnering: „Wind verwonert zok in t ekkelholt”.

Luchie, dij zo van popkonzerten huil, vindt zich terug in een sprookje en Swier Broukmoa as een grode deftege meeneer, n hail hoge ome, n hail bekinde geleerde en perfester, dij toch de plaaggeesten uit zijn jeugd niet rancuneus gezind is: „Wat kin t leven din mooi wezen, wondermooi!” En de vreemde kostgangers, dij ons Laimeneer op de wereld hin zet het, horen daar gewoon bij.

Verhoaltjes om rustig te lezen en ook om (gevoelvol) voor te dragen. Succes verzekerd in gezelschap, dat zich nog iets van

die tijd kan herinneren. Al blift het gevoel, dat het spelen van het Largo van Händel bij luisteraars zou moeten oproepen, wel voorbehouden aan de schrijver, die daarbij allesbehalve aan iets droevigs moet denken. As jong op n dörp vrouger, den beleefde je wat!

„Knelis Knienekop en datteg aander verhoalen”, door dr. Jan J. Boer, uitg. Dekker en Huisman (Wildervank), 110 pgs., geb., prijs f 12,90. De verhalen zijn eerder in enkele advertentiebladen verschenen.

